

Opmerkingen in het kader van internetconsultatie Wet Leeruitkomsten hoger onderwijs

Opmerkingen bij de wettekst

Artikel 7.1.a. Begripsbepalingen

Hier graag een definitie opnemen van het begrip valideren.

Artikel 7.12b

In artikel 7.12b is onderstaande taak/bevoegdheid voor de examencommissie toegevoegd *f. het valideren van buiten de opleiding opgedane kennis, inzicht of vaardigheden, indien sprake is van deelname aan een opleiding bestaande uit een samenhangend geheel van eenheden van leeruitkomsten.*

In de OER zou deze wijze van valideren door de examencommissie vervolgens uitgewerkt moeten worden (*aa. indien van toepassing de wijze waarop de examencommissie kennis, inzicht en vaardigheden kan valideren die buiten de opleiding zijn opgedaan.*)

Zonder definitie van valideren is voor de examencommissie niet duidelijk wat zij moet doen in het kader van deze taak. De whw kent slechts twee mogelijkheden om studiepunten toe te kennen: via een behaald tentamen (beoordeling van kennis, inzicht, vaardigheden vindt plaats door examinator, zie artikel 7.10, lid 1 j^o artikel 7.12c) of via vrijstelling (door examencommissie op basis van eerder/elders behaald resultaat, omdat beoordeling van kennis, inzicht en vaardigheden eerder/elders al door examinator heeft plaats gevonden, zie artikel 7.13 lid 2, sub r).

Hoe verhoudt het valideren van buiten de opleiding opgedane kennis, inzicht of vaardigheden zich tot deze twee mogelijkheden?

Juist in een opleiding die bestaat uit eenheden van leeruitkomsten is de toetsing leerwegaafhankelijk en ligt het voor de hand dat de student ook bewijs van eerder opgedane kennis, inzicht en vaardigheden opneemt in zijn portfolio dat door examinatoren wordt beoordeeld. Daarmee wordt het bewijsmateriaal gevalideerd en leidt het tot studiepunten via de beoordeling door een examinator. Zie ook de handreiking Pilots Flexibilisering Hoger Onderwijs: *Validering is een toepassing van leerwegaafhankelijke toetsing*. Een nieuwe taak/bevoegdheid geven aan examencommissie is overbodig en zorgt voor onduidelijkheid.

De toelichting bij punt 2.3.3. wekt de suggestie dat valideren wordt gezien als een leerwegaafhankelijke beoordeling (portfolio-assessment, criteriumgericht interview of een combinatie van toetsvormen), maar het is niet duidelijk wie deze beoordeling dan uitvoert. O.i. kan dat alleen de examinator zijn en niet de examencommissie zelf. De toelichting bij 3.4 suggereert dat er een verschil is tussen valideren en leerwegaafhankelijke toetsing.

Artikel 7.8b

Het lijkt ons niet wenselijk dat de wetgever voorschrijft dat in een opleiding die bestaat uit eenheden van leeruitkomsten geen bindend studieadvies meer gegeven kan worden. Die keuze, net als de keuze voor het wel of niet inrichten van een propedeutische fase, zou bij de onderwijsinstellingen/opleiding moet liggen. Als ervoor wordt gekozen om bij de opleiding die bestaat uit eenheden van leeruitkomsten de propedeutische fase te handhaven dan is het immers heel goed mogelijk om op basis van de behaalde studieresultaten in deze propedeuse een (bindend) studieadvies te geven.

Artikel 7.14, lid 4

Het is volstrekt onlogisch dat een student die deelneemt aan een opleiding die bestaat uit eenheden van leeruitkomsten onderwijsseenheden gaat volgen. Dat suggereert ten eerste dat een opleiding altijd in beide vormen wordt aangeboden en bovendien dat je onderdelen uit beide vormen zou (moeten) kunnen combineren. Wellicht is hier bedoeld dat een student voor het werken aan leeruitkomsten gebruik kan maken van onderwijsactiviteiten/leeractiviteiten. Ook binnen een opleiding die bestaat uit een eenheden van leeruitkomsten is er immers een onderwijsleeromgeving en een aanbod van onderwijsactiviteiten waar de student gebruik van kan maken. Het is verwarrend en niet juist om die onderwijsactiviteiten dan aan te duiden als onderwijsseenheden.

Artikel 7.14a, lid 2 sub d

d. de wijze waarop de beheersing van de leeruitkomsten wordt beoordeeld.

O.i. wordt in de OER vastgelegd hoe de tentamens van de eenheden van leeruitkomsten worden afgenomen en wordt dit niet per student bepaald en vastgelegd in het studieplan. Wel worden (in het studieplan) afspraken gemaakt over het bewijsmateriaal dat de student gaat opnemen in zijn portfolio, het beroepsproduct dat hij gaat aanleveren etc.

Opmerkingen bij de toelichting

2.3.3 Validering door de examencommissie

Bij dit punt wordt de indruk gewekt dat er studiepunten kunnen worden toegekend voor eenheden die een student deels beheerst. Dat is o.i. niet juist. Er worden alleen studiepunten toegekend als de hele eenheid van leeruitkomsten is behaald. De student kan deze eenheid natuurlijk wel behalen met een combinatie van bewijs dat kennis/vaardigheden die hij elders/eerder heeft opgedaan en bewijsmateriaal dat tijdens de opleiding is vervaardigd. Zie ook de toelichting bij artikel 7.12b, waar wel terecht wordt gesproken van een eenheid van leeruitkomsten die de student in zijn geheel beheerst.

2.3.5 Studielast

Voor opleidingen die bestaan uit eenheden van leeruitkomsten is het mogelijk om te werken met een alternatieve grondslag op basis waarvan het aantal studiepunten per eenheid wordt bepaald. In de laatste alinea wordt de suggestie gewekt dat een student die gebruik wil maken van onderwijsactiviteiten zou kunnen kiezen voor het volgen van onderwijsseenheden en dat daarmee het aantal studiepunten van de onderwijsseenheden, gebaseerd op studielast leidend zou moeten zijn.

Dit is o.i. om meerdere redenen een onwenselijke suggestie.

Het wekt de indruk dat opleidingen dus altijd in twee vormen moeten worden aangeboden, als een geheel van eenheid van leeruitkomsten en een geheel van onderwijsseenheden, zodat de student kan kiezen per onderdeel. Ten eerste zal dit voor de meeste opleidingen niet uitvoerbaar zijn, ten tweede laten beide systemen zich niet combineren, omdat de uitgangspunten totaal verschillend zijn, waardoor de opleidingen ook heel verschillend zijn ingericht.

Ten derde worden er ook onderwijsactiviteiten aangeboden in een opleiding die bestaat uit eenheden van leeruitkomsten, zodat de student daar gebruik van kan maken. Dit kan ook in de vorm van een standaardprogramma, zonder dat dat programma exact zou (moeten) samenvallen met het programma binnen een opleiding die bestaat uit onderwijsseenheden.

2.3.6 Studieplan

De toelichting sluit niet aan bij de tekst die in het wetsvoorstel is opgenomen. Hier worden andere en meer onderwerpen genoemd die in het studieplan zouden moeten worden opgenomen.

Wat is validering en waarom moeten daarover afspraken gemaakt worden in het studieplan? Wel is van belang dat met de student wordt afgesproken welk bewijsmateriaal gebruikt/opgeleverd wordt

om zijn leeruitkomsten aan te tonen. Vanzelfsprekend kan dat ook bewijsmateriaal zijn van leeractiviteiten die eerder/elders zijn ondernomen.

3.1.2 Gevolgen voor de onderwijsinstelling

Hier wordt gesuggereerd dat de student zelf de wijze van toetsen kan bepalen. Dat is verwarrend. Immers de opleiding bepaalt hoe het tentamen eruit ziet en kan bepaald bewijsmateriaal verplicht stellen bv. het resultaat van een landelijke toets.

Suggestie wordt hier gewekt dat de examencommissie de leerwegaafhankelijke toetsen moet beoordelen. Dat is echter niet de taak van examencommissie (wel het borgen van de kwaliteit van deze toetsen).

2.3.8 Begeleiding

Hier wordt de term studiecoach gebruikt voor de functionaris die de student begeleidt. Eerder in 2.3.6 is ook de term 'docentcoach' gebruikt voor de persoon die de student begeleidt. Wordt daarmee dezelfde functionaris bedoeld? Wij stellen voor alleen studiecoach te gebruiken omdat docent naar een functie verwijst.

2.3.10 Het (bindend) studieadvies (BSA)

Het is niet logisch dat een opleiding wel zelf kan bepalen of er sprake is van een propedeutische fase in de opleiding, maar dat de opleiding dan de mogelijkheid zou worden onthouden om op basis van de behaalde studieresultaten in de propedeuse een (bindend) studieadvies te verstrekken.

3.1.1 Doenvermogen van de student

Hier wordt de suggestie gewekt dat de student altijd kan overstappen naar een opleiding die werkt met onderwijseenheden, als het studeren binnen een opleiding met eenheden van leeruitkomsten hem niet bevalt. Dat suggereert dat elke opleiding in twee vormen moet worden aangeboden. Dat lijkt ons niet gewenst en ook niet de bedoeling van de wetgever. In 2.2 is uitdrukkelijk vermeld dat de student geen recht heeft om te kunnen studeren op basis van leeruitkomsten. In 3.2 wordt ook beschreven dat de opleiding ervoor kan kiezen om enkel met flexibele, vrije leerroutes te werken op basis van eenheden van leeruitkomsten en er geen programma van onderwijseenheden wordt aangeboden. Let wel; de opleiding is o.i. altijd verplicht om onderwijsactiviteiten aan te bieden ofwel een onderwijsleeromgeving aan te bieden waarmee elke student de leeruitkomsten kan realiseren, conform de visie op leren en ontwikkelen en afgestemd op de doelgroep, meer of minder gestuurd.

3.2 Gevolgen voor de organisatie van het onderwijs

Bindend studieadvies – zie opmerking hierboven, de keuze om wel of niet een bindend studieadvies te willen verstrekken in een opleiding die bestaat uit eenheden van leeruitkomsten zou bij de onderwijsinstelling moeten liggen.

Alternatieve grondslag studielast – in tegenstelling tot andere passages in de toelichting wekt deze tekst wel de indruk dat een onderwijsinstelling zelf mag kiezen om een opleiding uitsluitend aan te bieden als een geheel van eenheden van leeruitkomsten. Dat heeft onze voorkeur; ook in opleidingen die bestaan uit eenheden van leeruitkomsten moeten er onderwijsactiviteiten worden aangeboden.

3.4 Positieve gevolgen voor omscholing (gericht op de kraptesectoren)

Hier wordt gesproken over validering én leerwegaafhankelijke toetsing. Via leerwegaafhankelijke toetsing kunnen leerervaringen worden gewaardeerd onafhankelijk van waar en hoe ze zijn opgedaan (zie ook handreiking Pilots Flexibilisering van OCW).